

Õiguskantsler

Lauri Läänemets
Riigikogu liige
lauri.laanemets@riigikogu.ee

Teie 10.09.2026 nr

Meie 10.09.2026 nr 14-1/262110/2607455

Lugupeetud Lauri Läänemets

Palusite õiguskantsleril kontrollida Kaitseministeeriumi kantsleri ametist vabastamise õiguspärasust. Leiate, et ametist vabastamise tegelik põhjus ei ole ametis oleva ministri ja kantsleri koostöö mittelaabumine, vaid tulevase ministri või valitsuspartei soov vahetada kantsler välja enne uue ministri ametisse asumist.

Ministeeriumi kantsleri ametist vabastamisel tuleb järgida [Vabariigi Valitsuse seadust](#) (§ 55), [avaliku teenistuse seadust](#) (koostöö mittelaabumise kohta vt ATS § 96) ja [haldusmenetluse seadust](#).

Kohus on sarnases olukorras hinnanud ATS § 96, selle mõtet ja ka rakendamist (Tallinna Ringkonnakohtu 19.01.2024 otsus asjas nr [3-19-2414](#), vt p-d 4, 7 ja 10).

Kohus on märkinud: „[...] Kohus ei saa ümber hinnata [...] ministri põhjendusi ning sisuliselt otsustada, kas koostöö ministri ja kantsleri vahel laabus või mitte. Ministri ettepanek ei ole kohtu poolt sisuliselt hinnatav. Kaevatava korralduse on andnud selleks pädevust omav Vabariigi Valitsus, kes on sisuliselt hinnanud ministri ettepaneku põhjendusi ning nendega nõustunud. [...] Kantsleri koostöö ministriga sõltub muu hulgas poliitilisest usaldussuhtest, mille jätkuva esinemise üle otsustab minister ainuisikuliselt. Kantsleri ametist vabastamise otsustus on ministri subjektiivne hinnang tema koostööle kantsleriga, mida minister peab oma ettepanekus põhjendama Vabariigi Valitsusele. Asjaoludest nähtuvalt oli kaebaja teenistusest vabastamise põhjuseks koostöö mittelaabumine kantsleri ja ministri vahel.“

Samuti on kohus lisanud, et [...] „ATS § 96 lg 1 kohaldamist ei välista asjaolu, et peaminister esitas [...] korralduse andmisega samal päeval presidendile ettepaneku ka [...] ministri ametist vabastamiseks. Haldusmenetlus kaebaja teenistusest vabastamiseks algas ning lõppes ajal, mil minister oli veel ametis.“

Kui ametist vabastatud inimene leiab, et Vabariigi Valitsuse korraldus ametist vabastamise kohta ei ole õiguspärane, on tal õigus pöörduda halduskohtusse (ATS § 105).

Põhiseaduse kohaselt ei ole sellises olukorras õiguskantsleril enam avalikult midagi öelda, kuivõrd see seaks kahtluse alla varasema jõustunud kohtuotsuse usutavuse. Õiguskantsleril ei ole selles asjas kohtusse pöördumise õigust, see õigus on üksnes ametist vabastatud inimesel endal.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Tänan Teid oluliste küsimuste eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristel Lekko 693 8443
Kristel.Lekko@oiguskantsler.ee